

POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE

Vuoden 2024 järjestöyhteistyön ja - avustusten raportointi

30.4.2025

Sisällysluettelo

1	Siun soten järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö ja avustukset.....	2
2	Vuoden 2024 järjestöavustukset	2
2.1	Vuoden 2024 toiminta-avustukset	3
2.1.1	Nostoja toiminta-avustuksilla toteutetuista toiminnoista	4
2.2	Vuoden 2024 teema-avustukset.....	4
2.2.1	Nostoja teema-avustuksella toteutetuista toiminnoista.....	5
2.3	Vuoden 2024 järjestöjen kumppanuusavustukset.....	5
2.3.1	Nostoja vuoden 2024 kumppanuusavustuksista.....	7
3	Hyvinvointialueen järjestöyhteistyö	8
3.1	Järjestöyhteistyön asiakirja	8
3.2	OLKA®-toiminta.....	9

Tekijä

Minna Patama

1 Siun soten järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö ja avustukset

Laissa sosiaali- ja terveyden huollon järjestämisestä ([612/2021, 7§](#)) veloitetaan hyvinvointialuetta edistämään hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on päätetty tukea järjestöjen toimintaedellytyksiä lain puitteissa myös rahallisilla avustuksilla. [Hyvinvointialueen hallintosäännön](#) (9 §) mukaan, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteistä ja määrärahojensa puitteissa järjestöjen ja yhdistysten toiminta-avustuksista hyvinvoinnin-, terveyden edistämisen ja osallisuuden lisäämisen käyttötarkoituksiin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta seuraa järjestöyhteistyötä vuosittain järjestöavustusprosessin, järjestöavustusten raporttien sekä muista mahdollisista yhteistyötavoista kerätyn palautteen pohjalta.

[Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun soten strategiassa vuosille 2023–2026](#) on määritelty toiminnan tavoitteeksi ”Hyvää elämää ja elämän iloa Pohjois-Karjalassa: tukea, turvaa ja hyvinvointia”. Strategiassa toiminnan päämääräksi kuvataan yhdessä tekeminen, jonka avulla saadaan vaikuttavimmat palvelut. Strategiassa ennaltaehkäisy sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen yhdessä asukkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa, on nostettu yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi.

Järjestöjen kanssa tehtävällä yhteistyöllä tuetaan Siun soten strategisia tavoitteita. Järjestötoiminta on merkittävä voimavara ennaltaehkäisevässä työssä. Järjestöt edistävät alueen asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä toimivat omalla alueellaan sosiaali- ja terveystalouden kumppaneina. Järjestöjen tuottama toiminta rikastuttaa sote-palveluita, edistää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä lisää omalta osaltaan asukkaiden turvallisuutta, osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö mahdollistaa osaltaan myös Siun soten palvelulupauksen ”Oikea palvelu, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa” toteutumisen. Järjestöjen tuottamia toimintoja voidaan tarjota soten asiakkaille läpi palvelupolkujen, aina siinä kohtaa, kun järjestöjen palvelut tukevat asiakkaan tilannetta.

2 Vuoden 2024 järjestöavustukset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta vahvisti kokouksessaan 12.10.2023 § 59 [järjestöavustusohjeet vuodelle 2024](#). Järjestöavustusten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sisältöalueisiin lisättiin digituki sekä lähisuhdeväkivallan ehkäisy.

Hyvinvointialueen järjestöavustukset jakaantuvat kolmeen avustusmuotoon; toiminta- ja teema-avustuksiin sekä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksiin. Vuonna 2024 järjestöavustusohjeisiin lisättiin kertaluontoinen teema-avustus, jolla vastataan äkilliseen ja/tai ajankohtaiseen toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen.

Avustettavan toiminnan tulee sisällöltään kiinnittyä hyvinvointialueen tehtäviin eli sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoiminnan järjestämiseen:

- Eri ikäisten arjen ja toimintakyvyn tukeminen
- Kulttuurihyvinvointityö
- Mielenterveys-, päihde- ja kriisityö
- Turvallisuus ja varautuminen
- Sairausryhmiin, sairauksien ehkäisyyn ja vammaisuuteen kiinnittyvä toiminta
- Sotaveteraanien ja -invalidien toimintakyvyn tukeminen

Lisäksi avustettavan toiminnan tulee kiinnittyä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sisältöalueisiin

- Digituki
- Ehkäisevä päihdetyö
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisy
- Mielenterveyden edistäminen
- Osallisuuden edistäminen
- Yksinäisyyden ehkäisy
- Ylipainon ja lihavuuden ennaltaehkäisy

2.1 VUODEN 2024 TOIMINTA-AVUSTUKSET

Vuoden 2024 järjestöjen toiminta-avustusten hakuaika oli 14.12.2023-26.1.2024. Hakemuksia saapui määräaikaan mennessä 130 kpl. Hakemuksia saapui 125 eri järjestöltä. Haettu avustussumma oli 593 432 €. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti kokouksessaan [28.2.2024 § 15](#) myöntää järjestöille toiminta-avustuksia yhteensä 180 000 €. Vuoden 2024 toiminta-avustuspäätöksestä tehtiin yksi oikaisuvaatimus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnalle, joka käsiteltiin lautakunnan kokouksessa [4.4.2024](#). Lautakunta hylkäsi oikaisuvaatimuksen.

Vuoden 2024 toiminta-avustuksen raportointilomaketta päivitettiin, minkä ansiosta järjestöt raportoivat yhdenmukaisemmin toiminnoissa kohtaamansa henkilömäärät ja avustuksella toteutettujen toimintojen määrät. **Järjestöjen toteuttamissa, hyvinvointialueen toiminta-avustuksilla toteutetuissa toiminnoissa tavoitettiin yhteensä 23 611 henkilöä ja toiminnoissa kohdattiin 30 871 henkilöä. Avustuksilla toteutettiin 1 863 erilaista toimintaa.** Järjestöt toteuttivat saadulla toiminta-avustuksella mm. tapahtumia, kohderyhmälle suunnattuja retki- ja liikuntatoimintaa, asiantuntijaluentoja, ryhmätoimintaa, ohjaus-, neuvonta- ja koulutustoimintaa, vertaistukiryhmiä, toimintakyvyn tukea sekä toteuttivat ikäihmisten asumisyksiköiden kulttuuri- ja virkistystoimintaa.

Ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitämiseen kohdistui vuonna 2024 runsaasti toiminta-avustushakemuksia. Suurin osa ikääntyneisiin kohdistuvista toiminta-avustuksista oli kulttuurihyvinvointiin liittyviä avustuksia, kuten esimerkiksi musiikki-, kuvataide- ja teatteriesityksiä hoivakoteihin, sekä yksinäisyyden ehkäisyyn liittyviä toimintoja. Myös omaishoitoon, kaatumisten ehkäisyyn sekä eläkeläisjärjestöille myönnetyt toiminta-avustukset ylläpitävät omalta osaltaan iäkkäiden toimintakykyä. Tähän kokoaanisuuteen myönnettiin yhteensä 34 600 €.

Vuoden 2024 toiminta-avustushakemuksissa näkyi, etteivät hyvinvointialueen järjestöavustuskriteerit olleet järjestöille selkeitä. Lisäselvityspyyntöjä lähetettiin melkein puolelle avustusta hakeneista. Lisäselvityspyynnöt koskivat pääsääntöisesti avustettavan toiminnan kiinnittymistä hyvinvointialueen tehtäviin eli sosiaali- ja

terveydenhuollon sekä pelastustoiminnan järjestämiseen. Vuoden 2024 toiminta-avustusprosessista saatiin erittäin vähän kirjallista palautetta järjestöiltä.

Kuusi järjestöä haki toiminta-avustuksen käyttöajan pidentämistä vuodelle 2025. Vuodelle 2025 siirtyvää toiminta-avustusta on yhteensä 13 113 €. Vuonna 2024 kahdeksan järjestöä palautti heille myönnettyä toiminta-avustusta joko kokonaan tai osittain. Osa palautuvista avustuksista oli myönnetty järjestölle vuonna 2023, johon järjestöt olivat hakeneet käyttöajan pidentämistä. Palautuvia toiminta-avustuksia vuonna 2024 oli yhteensä 10 098,18 €.

2.1.1 Nostoja toiminta-avustuksilla toteutetuista toiminnoista

Aivoliiton Pohjois-Karjalan AVH-yhdistys ry toteutti saamallaan 4 000 € toiminta-avustuksella kohderyhmän kerho-, tukihenkilö-, liikunta- ja virkistystoimintaa. Yhdistys toteutti maakunnan alueella 11 vertaisryhmää sairastuneille ja heidän läheisilleen, joissa oli yhteensä 126 kerhokokoonantumista ja kohtaamisia yhteensä 1016 kpl. Yhdistyksellä on koulutettuja vapaaehtoisia, jotka antavat henkilökohtaista keskusteluapua sairastuneille ja heidän läheisilleen. Lisäksi yhdistys järjestää Siilaisen kuntoutusosastolla kerran kuussa sekä tarpeen mukaan terveyskeskusten vuodeosastoilla keskustelutilaisuuksia ja -tukea tukihenkilöiden toimesta. Yhdistys järjestää myös kaikille avoimia aivoterveysluentoja vuosittain sekä kohderyhmälle räätälöityä liikunta- ja virkistystoimintaa.

SPR Tohmajärven yhdistys toteutti saamallaan 1 700 € toiminta-avustuksella lukupiiri-toimintaa kolmessa alueen hoivakodissa. Yhdistys on kehittänyt saamallaan toiminta-avustuksella kyläluuta-toimintaa, jonka tarkoituksena on ehkäistä ja lievittää yksin asuvien ikäihmisten yksinäisyyttä ja tukea kotona pärjäämistä. Toimintaan osallistuneet ikäihmiset kokivat toiminnan merkittävänä ja tarpeellisenä toimintana, joka toi mielekästä tekemistä arkeen ja lisäsi turvallisuuden tunnetta. Kyläluuta käyntejä järjestettiin yhteensä 25 ja uusia pyyntöjä on tullut vuodelle 2025. Yhdistys järjesti saamalla avustuksellaan myös hyvinvointipiste-toimintaa, jonka tarkoituksena on kannustaa ja ohjata ihmisiä huolehtimaan omasta ja läheistensä hyvinvoinnista ja terveydestä. Toiminnassa kotimaan avun yhdyshenkilöt mm. kartoittivat kävijöiden taloudellista tilannetta ja ohjasivat tarpeen mukaan julkisten palvelujen pariin sekä antoivat tarpeen mukaan harkinnanvaraista ja kertaluontoisia ruokaostokortteja akuuttiin hätään. Avustuksella toteutettiin yhteensä 81 hyvinvointipiste-toimintakertaa ja tavoitettiin yhteensä 289 henkilöä. Näillä kaikilla SPR Tohmajärven yhdistyksen järjestämällä toiminnoilla on merkitystä alueen asukkaiden syrjäytymisen ehkäisyssä ja arjessa pärjäämisessä.

2.2 VUODEN 2024 TEEMA-AVUSTUKSET

Teema-avustusten hakuaika oli 1.-30.4.2024. Vuoden 2024 teema-avustusten tuli kiinnittyä hyvinvointialueen tehtävän ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sisältöalueiden lisäksi johonkin seuraavista painopistealueista:

- Kiusaamisen ja lasten ja nuorten väkivallan ehkäisy
- Lasten ja perheiden terveiden elintapojen kokonaisvaltainen tukeminen
- Vanhemmuuden ja perheiden tuki

Määräaikaan mennessä saapui 13 hakemusta ja haettujen avustusten yhteissumma oli 66 698 €. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta kohdisti 10 %:ia toiminta-avustuksiin varatuista määrärahoista teema-avustuksiin eli yhteensä 20 000 €. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti myöntää kahdeksalle (8) järjestölle teema-avustusta vuodelle 2024 kokouksessaan [23.5.2024 § 41](#).

Teema-avustuksilla toteutettiin yhteensä 26 toimintoa, joissa kohdattiin 333 henkilöä. Järjestöt toteuttivat teema-avustuksella mm. luentoja, vertaisryhmiä, työpajoja sekä leirejä. Kaksi teema-avustusta saanutta järjestöä haki avustuksen käyttöajan pidentämistä vuodelle 2025. Vuodelle 2025 siirtyvää avustusta on yhteensä 3 199 €.

Teema-avustuksia myönnettiin vuonna 2024 ensimmäistä kertaa. Teema-avustukselle asetetut painopistealueet olivat maakunnan alueelle tärkeitä ja ajankohtaisia. Painopisteet olivat kuitenkin sellaiset, jotka eivät yksinomaan kuulu hyvinvointialueen tehtäviin, vaan kuuluvat myös kuntien järjestöavustusten piiriin. Tämä näkyi saapuneissa avustushakemuksissa. Hakemusten käsittelijät ja toimialueiden asiantuntijat arvioivat, että avustuskierroksella oli hakijoita, joiden avustettavan toiminnan arvioitiin vastaavan paremmin hyvinvointialueen järjestöavustusten kriteereitä sekä teema-avustuskokonaisuudelle asetettuja avustusperiaatteita. Teema-avustusten painopistealueet eivät olleet myöskään sellaisia, ettei samoihin toimintoihin olisi voinut hakea avustusta myös toiminta-avustuksina. Tämän takia on tärkeää, että jatkossa mahdollisten teema-avustusten painopisteitä pohditaan tarkoin ja pyritään saamaan niistä sellaiset, jotka tuovat enemmän lisäarvoa hyvinvointialueelle ja ovat selkeästi sellaisia, jotka vastaavat äkilliseen toimintaympäristössä tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen.

2.2.1 Nostoja teema-avustuksella toteutetuista toiminnoista

Joensuun Pelastakaa Lapset ry:n, Joensuun seudun omaishoitajat ry:n ALISA-toiminnan sekä Pohjois-Karjalan mielenterveysomaiset FinFami ry:n toteuttivat yhdessä saamallaan 1 900 € teema-avustuksella yksin lapsistaan huolehtivien vanhempien perheille tarkoitetun vertaistuellisen leirin sekä vertaistapaamisia. Toiminnalla vastattiin toteuttajajärjestöjen huomaamaan kohderyhmäläisten näköalattomuuden lisääntymiseen mm. perheiden kriisiytyneen taloustilanteen vuoksi. Palautekyselyn perusteella kaikki toimintaan osallistuneet vanhemmat kokivat saaneensa vertaistukea sekä tietoa ja uusia näkökulmia. Lähes kaikki osallistujat kokivat toiminnan vahvistaneen perheen sisäisiä vuorovaikutustaitoja, hyvinvointia ja jaksamista. Vertaisryhmän toiminta on jatkunut myös teema-avustuksella toteutettujen toimintojen jälkeen.

2.3 VUODEN 2024 JÄRJESTÖJEN KUMPPANUUSAVUSTUKSET

Vuoden 2024 kumppanuusavustusten määrärahaa nostettiin edellisestä vuodesta 130 000 €. Hyvinvointialueen myöntämät kumppanuusavustukset toimivat täydentävä rahoituksena yhdistysten Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) kohdennettuun yleisavustukseen (AK-avustus) tai ESR hankkeiden avustuksille.

Järjestö	Haettu kumppanuus-avustus	Myönnetty kumppanuusavustus	Ulkopuolinen rahoitus	Toiminta, mihin kumppanuus kohdistuu
Mannerheimin lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri ry	40 000 €	15 000 €	STEAK	Tukihenkilötoiminta sekä Selviydytään kiusaamisesta -toiminta Pohjois-Karjalan alueella.
Mieli – Pohjois-Karjalan mielenterveys ry	65 000 €	63 000 €	STEAK	Kriisikeskuksen toiminta sekä mielenterveystyön ja lähisuhdeväkivaltatyön kehittäminen Pohjois-Karjalan alueella.
Pelastakaa Lapset ry	46 000 €	46 000 € (Huom! Toimialueen kohdennus kumppanuudelle 21 500 €)	STEAK	Kumppanuusavustus kohdistuu kummikotitoiminnan vapaaehtoisten kulujen kattamiseen.
Pelastakaa Lapset ry	45 000 €	9 500 €	STEAK	Joensuun perheentalon ja liikkuvan perheentalon toiminta.
Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys ry	30 000 €	10 000 €	STEAK	Psykososiaalinen tuki ja vertaistuki syöpään sairastuneen hoitopolulla.
Juuan mielenterveysyhdistys Mielekäs ry	6 000 €	5 500 €	STEAK	Kumppanuusavustus kohdistuu mielenterveystyöntekijöiden kohtaamispaikka- ja vertaisryhmätoiminnan tilakustannuksiin.
ViaDia Joensuu ry	25 000 €	10 154 €	ESR	ASKEL-hankkeessa parannetaan vaikeasti työllistyvien joensuulaisten työikäisten toimijuutta ja osallisuutta. Hankeaika 10/2023-2/2026.
Soroppi ry	38 238	2 125 €	ESR	UsVa-hankkeessa annetaan yksilöohjausta sekä avointa ryhmämuotoista sosiaalista

				kuntoutusta vankilasta vapautuville. Hankeaika 9/2024-8/2026.
--	--	--	--	---

Taulukko 1. Vuoden 2024 järjestöjen kumppanuusavustukset

Tämän lisäksi tulevaisuuslautakunta päätti [kokouksessaan 15.2.2024 § 18-20](#) kolmen järjestön kumppanuusavustuksesta, joiden avustus kohdistui STEAn C-kehittämishankkeeseen; Pohjois-Karjalan Martat ry:n Muksu & Perhe -hanke 7 100 €, Pohjois-Karjalan Sydänpiiri Perheen sydän ratkaisee -hanke 12 000 € sekä Pohjois-Karjalan Kansanterveyden keskus ry:n PUHTI-elintapavalmennus-hankkeeseen 4 500 €. Näiden kumppanuusien yhteissumma oli 23 600 €. Tulevaisuuslautakunnan päättämät kumppanuudet maksettiin kehittämissyksikön budjetista.

2.3.1 Nostoja vuoden 2024 kumppanuusavustuksista

Mieli –Pohjois-Karjalan mielenterveys ry toteuttaa STEAn avustuksella järjestölähtöistä kriisi- ja mielenterveystyötä vaikeissa elämäntilanteissa oleville, tarjoamalla matalan kynnyksen keskusteluapua ja ammatillisesti ohjattuja ryhmiä. Kumppanuus Mieli – Pohjois-Karjalan mielenterveys ry:n kanssa vastaa omalta osaltaan Siun soten laajassa hyvinvointikertomuksessa esitettyyn päihde- ja mielenterveysongelmien ilmiöön. Kriisikeskuksen toimintaan hakeutumisen syinä ovat mm. parisuhde- ja perheongelmat, läheisen kuolema, traumaattiset tapahtumat, arjessa selviytymisen ongelmat, ahdistuneisuus jne. Asiakastyötä tehdään lähivastaanottoina sekä puhelin- ja videoyhteyksien avulla. Asiakkuuksia (yksilöt, perheet, pariskunnat) kriisikeskuksella on vuosittain 600–700 ja käyntejä 1300–1800. Lisäksi yhdistyksen vapaaehtoiset vastaanottavat 900–1200 puhelua Mieli ry:n kriisipuhelimessa sekä useita satoja kriisikeskusteluja nuorten Sekasin-chatissa.

Kriisikeskus tekee tiivistä yhteistyötä Siun Soten mielenterveys- ja päihdetyön sekä sosiaali- ja kriisityön kanssa. Suurin osa kriisikeskukselle tulleista asiakasohjauksista tulee alueen sote-palveluista. Vuonna 2024 51 kriisikeskuksen asiakkaalla oli hoitosuhde olemassa tai alkamassa Siun sotella tai YTHS:llä. Järjestön tarjoama kriisiapu toimi kunnallisen tai terapiahoidon tukena tai hoidon korvikkeena pitkittyneen odotusajan takia. Järjestön tilastojen mukaan tässä oli reilusti kasvua edellisvuoteen, jolloin samanlaisia tapauksia oli 19.

Kriisikeskuksen toiminta mahdollistaa useamman henkilön pääsyn hyvinvointialueen palvelujen piiriin. Tämä lisää kriisikeskuksen toiminnan vaikuttavuutta hyvinvointialueen näkökulmasta. Kriisikeskuksen työ tukee paitsi sosiaali- ja kriisipäivystyksen lakisääteistä kriisityötä, myös mielenterveys- ja päihdetyötä terveyskeskuksissa ja aikuispsykiatriassa, toimien matalan kynnyksen nopeasti saatavana kriisipuna ja mielenterveysongelmien ennaltaehkäisijänä. Alueen asukkaat pystyvät hakeutumaan matalankynnyksen kriisikeskuksen palvelujen piiriin jo varhaisessa vaiheessa, ennen tilanteiden kriisiytymistä. Kriisikeskustoiminnan on arvioitu säästävän Pohjois-Karjalassa vuosittain vähintään 200 000 € mielenterveysongelmien hoidon sote-kuluissa, joiden on arvioitu olevan n. 1/5 mielenterveysongelmien yhteiskunnalle aiheutuvista kokonaiskuluista.

Pelastakaa Lapset ry:n kummikotitoiminta on STEAn avustuksella toteutettavaa lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja voimavarojen vahvistamiseen tähtäävää toimintaa, jossa lisätään lasten ja perheiden tukiverkostoja loma- tai kummikotitoiminnan avulla. Lapset käyvät kummikodeissa 1–3 päivää kuukaudessa, pääosin viikonloppuisin. Vuoden 2024 aikana Pelastakaa Lapset ry:llä oli Pohjois-Karjalan alueella 98 tukisuhdetta, joissa uusia tukisuhteita oli 25. Kummikotia odottavia lapsia oli yhteensä 32. Yhteensä vuoden 2024 toteutettiin 1 430 vierailupäivää.

Lisäksi lapsiperheille tarjottiin virkistystapahtumia sekä kummikotia odottaville lapsille yökylätoimintaa. Toiminnan kohderyhmästä on noussut esille perheiden taloudellisen tilanteen kiristyminen, joka tulee esille myös työssä käyvien vanhempien perheiden tilanteissa. Yhteistyö Pelastakaa Lapset ry:n ja Siun soten välillä on tiivistä. Ammattilaiset konsultoivat tarvittaessa toisiaan perheiden tilanteisiin liittyen.

Pelastakaa Lapset ry:n kummikotitoiminta toiminta täydentää hyvinvointialueen lakisääteistä toimintaa ja vähentää ostopalveluiden tarvetta. Yhteistyö Pelastakaa Lapset ry:n kanssa vastaa omalta osaltaan Siun soten laajassa hyvinvointikertomuksessa esitettyihin lasten, nuorten ja työikäisten yksinäisyyden kokemuksen kasvuun sekä työikäisten psyykkisen kuormittuneisuuden lisääntymiseen. Kummikotitoiminta mahdollistaa useamman henkilön pääsyn mm. hyvinvointialueen perhe- ja sosiaalipalvelujen piiriin sekä sen, että perheet, jotka tarvitsevat sosiaalihuollon tukea eivät tulisi palvelujen piiriin vasta siinä vaiheessa, kun tilanne on jo kriisiytynyt tai perheen ongelmat kasaantuneet. Toiminnassa tulee huomioida, että kyseessä on ennalta vahvistavasta toiminnasta, eikä kummikotitoiminta vaadi esimerkiksi lastensuojelun asiakkuutta, vaan toimintaan pääsee mukaan jo varhaisessa tuen tarpeessa.

3 Hyvinvointialueen järjestöyhteistyö

3.1 JÄRJESTÖYHTEISTYÖN ASIAKIRJA

Vuoden 2024 aikana laadittiin hyvinvointialueen ja järjestöjen välinen yhteistyöasiakirja, jonka hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta hyväksyi [kokouksessaan 30.1.2025 § 10](#). Hyvinvointialueen ja järjestöjen yhteistyöasiakirjassa kuvataan yhteistyörakenteet, järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamistoiminta hyvinvointialueen toimintaan sekä millä tavalla hyvinvointialueen ja järjestöjen yhteistyötä seurataan ja arvioidaan. Yhteistyöasiakirjassa tuodaan esille myös tulevaisuuden kehittämistarpeet hyvinvointialueen ja järjestöjen yhteistyölle.

Yhteistyöasiakirja laadittiin yhteistyössä Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen kanssa. Järjestöille toteutettiin työpaja asiakirjan sisältöihin liittyen ja järjestöillä on ollut mahdollista kommentoida asiakirjaa Pohjois-Karjalan järjestöasiainneuvottelukunta JANEn sekä Järjestöjen kumppanuuspöydän kautta sekä muissa foorumeissa.

JÄRJESTÖYHTEISTYÖN KEHITTÄMISTAVOITTEET VUOSILLE 2025–2028

- Varmistetaan hyvinvointialueen järjestöyhteistyön koordinointi ja siihen tarvittavat työntekijäresurssit.
- Kehitetään hyvinvointialueen järjestöavustusprosessia järjestöiltä sekä kunnilta saatujen palautteiden perusteella.
- Järjestöjen toiminta huomioidaan osana hyvinvointialueen palvelukokonaisuuksia ja asiakas- ja palveluohjausta järjestöjen toimintojen pariin kehitetään. Järjestöjen tuottamia toimintoja

voidaan tarjota soten asiakkaille läpi palvelupolkujen, aina siinä kohtaa, kun järjestöjen palvelut ja toiminnot tukevat asiakkaan tilannetta.

- Mahdollistetaan avoin vuoropuhelu ja reagointi ajankohtaisiin ilmiöihin järjestämällä yhteistyötilaisuuksia.
- Lisätään hyvinvointialueen päättäjien, viranhaltijoiden sekä sote-ammattilaisten tietoisuutta järjestötoiminnasta.
- Varmistetaan hyvinvointialueen osalta sitoutuminen ja edellytykset OLKA-toiminnan jatkumiselle vuoden 2026 jälkeen.
- Hyvinvointialueen tilojen hyödyntämistä järjestöjen käyttöön ryhdytään selvittämään. Käytettävien tilojen tulisi olla esteettömiä monikäyttötiloja järjestöjen tapahtumien, kokous- ja ryhmätoimintojen järjestämiseksi. Viestitään tilojen käyttömahdollisuuksista järjestöille sekä selvitetään mahdolliset tilavarausjärjestelmät.

3.2 OLKA®-TOIMINTA

OLKA®-toiminta käynnistyi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella vuoden 2024 alussa. OLKA®-toiminta on koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa Pohjois-Karjalan keskussairaalassa ja hyvinvointialueella. Pohjois-Karjalassa OLKA-toiminnasta vastaa Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys yhteistyössä Pohjois-Karjalan hyvinvointialue – Siun soten kanssa. Toimintaa kehitetään ja tehdään yhdessä eri toimijoiden kanssa.

OLKA-piste avattiin huhtikuussa 2024 keskussairaalan A-talon pääaulaan. OLKA-valmennuksia toteutettiin vuoden aikana kaksi kertaa vapaaehtoisille aula-avustajille. Vuoden 2024 aikana OLKA®-toiminnassa toteutettiin 268 aula-avustustajavuoroa, joissa kohtaamisia oli yhteensä 8 560. OLKA-pisteellä toteutettiin yhteensä 30 teemapäivää ja vertaistuen pilotointi aloitettiin 2 G-osastolla yhteistyössä Pohjois-Karjalan Ilco ry:n kanssa.